



Simulació del que seria la sala temàtica multimèdia "Vida". Explicaria al visitant, valent-se d'audiovisuals i de locucions de banda sonora, la lògica i el funcionament de la biosfera i l'introduiria en els problemes de la gestió ambiental.

Font Roja Ecocentre: una espècie amenaçada

L'Ecocentre de la Font Roja (Alcoi), que havia de ser una segona Ciutat de la Ciència, podria no realitzar-se, tot i que l'esforç inversor més gran ja està fet.

"Fora de parlar amb els de la teua edat res no vares aprendre a escola. Ni el nom dels arbres del teu paisatge, ni el nom de les flors que veies, ni el nom dels ocells del teu món...". Aquest fragment d'una cançó de Raimon defineix perfectament quin és l'objectiu del Font Roja Ecocentre (FREC) d'Alcoi, una escola del medi ambient que pretenia introduir grans i xiquets dins els perquès de la vida, la natura i el bioma mediterrani. Un projecte no gens fàcil si es té en compte que encara se n'aprèn poc, a escola, del tema. El projecte, però, va rebre el suport clar de l'anterior Conselleria d'Educació de la Generalitat valenciana i de l'Ajuntament d'Alcoi i un gran treball de l'Estudi Ramon Folch el va fer realitat. Però l'actual govern de la Generalitat

sembla que no pensa el mateix, ja que la seua realització és més que dubtosa. No s'ha anunciat oficialment però tant els constructors –l'empresa adjudicatària que havia de fer la primera fase de dotació de mobiliari– com el director del projecte executiu de l'Ecocentre de la Font Roja, Ramon Folch, han rebut informacions provinents de la Conselleria que afirmen que l'Ecocentre no es realitzarà. De fet, oficialment, l'Estudi Ramon Folch (ERF) de Gestió i Comunicació Ambiental no rep notícies de la Conselleria des de juny de 1995, quan va tenir la primera reunió –i l'última– amb la nova administració autonòmica. En aquella trobada, els representants de l'administració (caps de serveis tècnics sense càrrec polític) els van anunciar que no seria ERF qui portaria la direcció tècnica de les obres, mal-

grat que aquesta feina s'encarrega normalment als autors del projecte executiu.

L'adjudicatària de la primera fase de realització, consistent en dotació de mobiliari, fou MBA, una empresa de Mataró (el Maresme). Aquesta indústria, que va guanyar el concurs d'adjudicació al mes de març, només ha rebut una notificació oficial de la Conselleria d'Educació en què li anuncia la paràlisi del projecte fins nou avís. Fonts extraoficials provinents de la mateixa Conselleria els han dit, però, que el projecte serà definitivament paralitzat després de les eleccions generals del mes de març. Malgrat els intents d'EL TEMPS de consultar la posició oficial de la Conselleria d'Educació i Cultura, va ser impossible localitzar cap responsable polític perquè es trobaven de vacances.

L'aturada d'aquest projecte no és una qüestió local o comarcal que afecta un determinat nombre de gent. La magnitud del projecte, un pla ambiciós que convertiria el centre en el segon museu de la ciència del País Valencià —el primer, ara que s'ha anunciat que el de València no es farà— donava a l'Ecocentre de la Font Roja una entitat nacional importantíssima. A més, el fet que el gruix del pressupost total, el que es refereix a la restauració de l'edifici que ha d'albergar el FREC, ja està invertit, implica que el centre estaria acabat amb una inversió d'uns 270 milions de pessetes, dels quals un centenar ja va ser inclòs en els pressupostos de 1995. Com assenyala Ramon Folch, "és més car no fer l'Ecocentre que fer-lo".

El projecte executiu fet per l'Estudi Ramon Folch, pel qual la Generalitat va pagar un total de 35 milions de pessetes, és un exhaustiu treball de sis volums, que aplega uns 75 plànols de la distribució de les quatre plantes que componen el centre, a més de tota la descripció dels objectius i el contingut de les diferents sales. El projecte executiu ho preveu tot. Des dels plànols generals de cada planta fins a una detallada descripció del sistema de reg del jardí panmediterrani o, per posar només dos exemples, plànols acuradíssims del projecte de l'exposició "Mediterrànies", amb el tipus de vitrines que s'hi han d'instal·lar i seccions de la planta i l'alçat de cadascuna.

La magnitud de la tragèdia. En definitiva, el treball de l'Estudi Ramon Folch és un projecte acuradíssim que té un cost molt inferior al de la majoria de museus i, en canvi, un interès enorme per a educadors, escolars i tot tipus de visitant. Segons Joan Romero, ex-conseller valencià d'Educació i actual vice-secretari general del PSPV, departament que va impulsar el projecte, "l'Ecocentre està pensat per constituir-se en el centre d'educació ambiental més important de l'estat i en referent

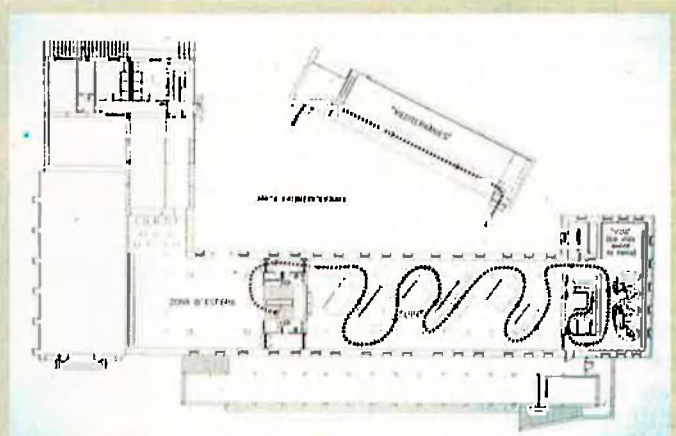
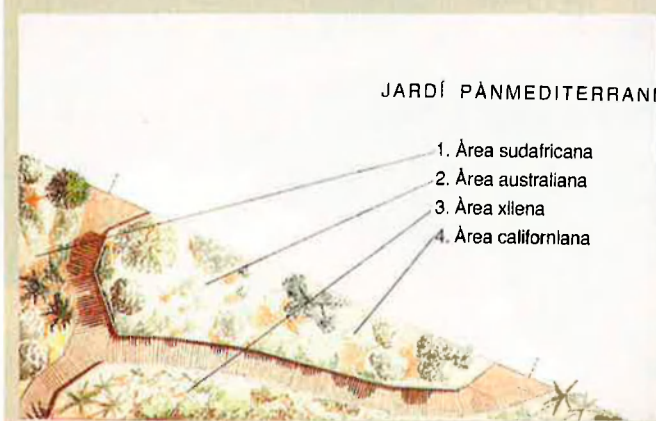


El cost més gran de l'Ecocentre ja ha estat realitzat. La restauració de l'edifici on ha de ser ubicat ha estat un treball molt més costós que el de realitzar el Museu. El centre estaria acabat amb una inversió d'uns 270 milions de pessetes, dels quals un centenar ja va ser inclòs en els pressupostos de 1995. Com assenyala Ramon Folch, director del projecte executiu de l'Ecocentre de la Font Roja, "és més car no fer l'Ecocentre que fer-lo".

per a la resta de centres d'aquest tipus d'Europa Occidental". El seu interès, afirma Romero, "pot atraure milions d'escolars cada any i també centenars de milers de turistes europeus que estiuegen anualment a només mig hora d'Alcoi". Ramon Folch explica l'interès potencial de l'Ecocentre amb dos exemples equiparables: "el Museu de la Ciència de Barcelona és el segon espai d'exposicions més visitat d'aquesta ciutat i el Jardí Botànic de Blanes rep uns 600.000 visitants l'any".

Un altre exemple pot donar idea de l'ambició del projecte: només un 10% de les instal·lacions previstes se centren en l'explicació de coses sobre el parc natural on és ubicat l'Ecocentre. La resta és un intent de divulgació científica que pretenia universalitzar sense oblidar el localisme, el Parc de la Font Roja. Així, a banda de l'exposició sobre aquest parc, hi ha l'exposició "Mediterrànies", que explica, amb textos interactius i vídeos, quines són les característiques climàtiques, paisatgístiques i culturals del món mediterrani, sense centrar-se només en la conca mediterrània estricta sinó explicant que aquest bioma es dona també al Xile central, a Califòrnia, a l'extrem meridional de Sud-àfrica i al sud i sud-est d'Austràlia. Un jardí panmediterrani (vegeu dibuix a la pàgina 42) ho mostraria pràcticament: arbres calcats a les carraques però amb un parentesc molt llunyà

Per mostra, dos botons de l'exposició



A l'esquerra, el projecte del Jardí panmediterrani. Hi ha plantes d'arreu del món. Dalt, el plànol general del soterrani de l'ecocentre. Hi ha part de la sala "Vida", el jardí panmediterrani i l'exposició "Mediterrànies".

taxonòmicament parlant o arbres i arbusts d'aspecte exòtic de regions de Sud-àfrica o Austràlia donarien una idea de la unitat i varietat que a la vegada permet un medi natural semblant. Això, alhora que enriquiria la comprensió sobre el medi, serviria per revaloritzar el paisatge autòcton i situar els fenòmens locals, com ara els incendis o el conreu del vi, en un marc més general.

Una segona exposició temporal faria més universal encara la comprensió del medi ambient. "Vida" seria el nom d'aquesta mostra que, valent-se d'audiovisuals i de locucions de banda sonora (en versions en català, castellà i infantil), explicaria al visitant la lògica i el funcionament de la biosfera i l'introduiria en els problemes de la gestió ambiental planetària. Aquesta exposició té un tractament espectacular pensat per fer-la atractiva a tot tipus de visitant (foto a la pàgina 40).

L'aula "Experimenta" permet que els visitants puguin realitzar activitats participatives per a conèixer realment el medi. El projecte executiu dividia les activitats en itineraris de descoberta del parc, activitats pedagògiques sobre el fenomen de la vida i els ecosistemes mediterranis i activitats d'experimentació i de recollida de dades de camp. Com que el públic majoritari d'aquesta aula havia de ser l'escolar, s'havia previst una sèrie de jocs i activitats per als nens de 6 i 7 anys, destinats a reforçar els seus sentits, un bloc de descobriments concrets per als de 8 a 12 anys i un bloc analític per als estudiants de 12 a 16 anys.

El projecte executiu fet per l'Estudi Ramon Folch inclou els guions detalladíssims dels audiovisuals (amb instruccions per imatge i so), els de les locucions sonores (amb els jocs de llum sobre les vitrines que devien acompanyar les paraules), i fins i tot els més

El cost total del projecte és de 270 milions, però els pressupostos de 1995 ja incloïen uns 80 milions per a la primera fase. L'empresa encarregada de dur a terme aquest capítol de provisió de mobiliari ha estat, però, informada que la seua feina ha d'esperar. El concurs d'adjudicació de la segona fase, previst per al segon semestre de 1995, no s'ha celebrat.

petits detalls de realització de l'Ecocentre. Només cal fer-lo, dur-lo a la pràctica. El cost total de l'execució del projecte és de 270 milions aproximadament, però els pressupostos de 1995 ja incloïen uns 80 milions per a la primera fase. L'empresa encarregada de dur a terme aquest capítol de provisió de mobiliari ha estat, però, informada que la seua feina ha d'esperar. El concurs d'adjudicació de la segona fase, que estava previst per al segon semestre de 1995, no s'ha celebrat. Xel·lo Payà, regidora d'Educació de l'Ajuntament d'Alcoi, que des del principi va donar suport al projecte, afirma que el consistori no ha estat informat de la possible aturada del projecte. L'ex-conseller d'Educació, Joan Romero, tampoc coneix oficialment que el projecte s'haja de paralitzar. Ramon Folch, però, li ha explicat les notícies que, extraoficialment, asseguren que el FREC no es farà. "Aquesta decisió, si es concretara —diu Romero—, és coherent amb la política del president Zaplana envers els projectes importants per la Comunitat Valenciana". Romero situa aquest tema al mateix nivell que l'anunci recentment fet públic de no construir la Ciutat de les Ciències projectada per a València: "és el mateix perquè el projecte pretenia ensenyar a les joves generacions a tenir cura del medi ambient i a conèixer i estimar el seu país". Segons Romero, el PP es mou només per un "sentit de rancor i revenja" i pretén "desmantellar tots els projectes anteriors sense plantejar-se en cap moment quines coses són positives o negatives i quines seran les conseqüències".

L'Ecocentre de la Font Roja, un projecte econòmic i rendible, culturalment i econòmicament, sembla la darrera prova per demostrar si realment vàrem aprendre res a escola.

Àlex Millan